

РОЖДЕСТВО

ЕВАНГЕЛИЕ ЗА ПЪРВЕНЕЦА

МТ. 1, 18 -25

Който с послушание и смирение престъпи към Господа Исуса Христа, той няма да пожелае никога вече да се отдалечи от Него.

Началното обучение на новобранците във войската започва с упражнения в послушание и смирение.

С послушание и смирение започва новия свят, новото творение, новото човечество. Стариият свят е потъпкал послушанието към Бога и смирението пред Бога, и с това е изгорил¹ моста между земята и небето. Духовния материал за възстановяването на този мост, преди всичко, е послушанието и смирението.

Докато Адам бил богат с послушание и смирение, дотогава едва можел да направи разлика между своя дух и Божия Дух, между своята воля и волята Божия, между своите мисли и Божиите мисли. Той не можел да чувства, нито да желае, нито да мисли, нещо, което да не в Бога и от Бога. Както ангелите Божии, тъй и Адам стоял в непосредствена близост до Бога, и от непосредствена близост гледал Праизвора на светлината, мъдростта, и любовта. Живеейки в самото слънце, не му било необходимо да пали никаква своя свещ. В слънцето, неговата свещ, нито щяла да гори, нито пък да свети.

Но когато Адам нарушил послушанието и изгубил смирението - а те и двете се губят или добиват едновременно – тогава неговото непосредствено общение с Бога се прекратило, мостът бил разрушен, и той паднал в страшна и влажна тъмнина, в която трябвало да си свети със своята свещ, която, все пак, Божията милост му дала, когато Божията правда го изгонила от рая. Тогава той започнал да прави разлика не само между себе си и Бога, между своята воля и волята Божия, между своите чувства и чувствата Божии, и своите мисли и Божиите мисли – не само започнал да прави и вижда разликата, но едва, едва, в часовете на просветление, могъл да почувства Божия образ в себе си.

Уви, в такава пропаст бил хвърлен поради непослушание и гордост онзи, който първоначално бил сътворен по **образ² и подобие** на самата Свята и Божествена Троица!

Уви, всички сме Адамови потомци, всички ниски издънки от отсечен кедър, който някога величествено се издигал и разклонявал над всички Божии творения в рая, ниски издънки, заглушени от бурените на суровата природа, която като завеса се спуснала между нас и Праизвора на безсмъртната любов.

Вижте само как, като от замахане с магическа пръчка, от непослушанието и гордостта на праотеца на човечеството, изведнъж се изменили всички творения около него, и той бил обкръжен от цяла войска от непослушни и възгордели се!

Докато Адам бил послушен и смирен пред своя Творец, дотогава цялото негово обкръжение е било послушно и смирено³. Но каква промяна на сцената само за миг! В мига на Адамовото падение, Адам бил обкръжен отвсякъде само с непослушание. Тук,

до него е непослушната Ева. Тук е главния носител на непослушанието и гордостта – сатаната. Тук е и цялата непослушна природа, разбунтувана и безумна. Плодовете, дотогава разтапящи се от сладост в човешките уста, започнали да горчат. Тревата, която като коприна се разстилала под краката на човека, започнала да бодне като стъкло. Цветето, което се радвало, когато неговия цар го помирисвал, започнало да се ограда с тръни, за да го отблъсне от себе си. Зверовете, които като агнета се галели около него, започнали да налитат върху него с острите си зъби, с очи пламтящи от гняв. Всичко станало враждебно и подозрително към Адам. И най-богатия от цялата сътворена природа, се почувствувал най-беден. Преди това, облечен в ангелска слава, се почувствувал, унижен, самотен, и – гол; тъй гол, че трябвало да заеме от природа облекло за своята голота – и плътска, и духовна. За тялото си почнал да взима кожа от животните и листа от дърветата, а за своя дух, започнал да взаимодейства от всички твари – от тварите! – знания и умения. Онзи, който до тогава пиел от препълнения извор на живота, сега бил принуден да ходи след добитъка, да се навежда в калта, и да пие от следите на животните, както при телесната, така и при духовната жажда. Погледнете сега към Господ Христос и неговото обкръжение. Всичко е самото послушание и смирение. Архангел Гавриил – представителя на ангелското послушание; Дева Мария - послушание и смирение; пастирите - послушание и смирение; източните мъдрци - послушание и смирение; небесните звезди - послушание и смирение. Послушните бури, послушните ветрове, послушните земя и слънце, послушните човечи, послушния добитък, послушен е и самия гроб. Всичко е послушно на Божия Син, Новия Адам, и всичко се смирява пред Него, защото и Той е безкрайно послушен към Своя Отец, и смирен пред Него.

Известно е, че покрай многото земеделски семена, които човекът сее и отглежда, покарват и растат не малко и други плевели, несеяни и неотглеждани. Така е и с добродетелите, ако ги сееш с послушание и смирение в своята душа, ще видиш, как до тях, бързо ще поникне цял букет от останалите добродетели. Една от първите е простотата – вътрешна и външна. Послушната и смирена Дева Мария се украсява същевременно и от целомъдрието. Това се отнася също и за праведния Иосиф, и евангелистите. Вижте само с каква безпримерна простота, евангелистът описва най-великите събития в историята на човешкото спасение, и в историята на вселената! Можете ли да си представите колко обширно и театрално един светски писател би описал, да кажем, възкресението на Лазар, ако случайно е можел да бъде очевидец на това събитие? Или каква многословна и напудрена драма ще напише за всичко онова, което се случило в душата на послушния, смирен и прост човек Иосиф, в онзи миг, в който разбрал, че неговата подзащитна и обручница, е непразна? Всичко това, в днешното евангелие, евангелистът го описва с няколко обикновени думи:

А рождението на Исуса Христа стана тъй: след сгодяване на майка Му Мария за Иосифа, преди още да бяха се те събрали, оказа се, че тя е непразна от Духа Светаго. Преди това, евангелистът е изредил родословието на Господ Исус, или по-добре казано, родословието на праведния Иосиф от Иудиното племе, от Давидовото коляно. В това родословие евангелистът говорил за хора, родени от хора, по естествен начин, както се раждат по света всички смъртни хора. Но изведнъж започва да описва рождението на Господа и казва: ***А рождението на Исуса Христа...*** за да покаже с това необикновеното и свръхестествено Негово раждане, което съвсем ясно се вижда от начина на раждането на всички изброени Иосифови предци. Мария, Неговата майка, била сгодена за Иосиф. В очите на света, този годеж, можел да се смята за предверие на

брачен живот; но в очите на Мария и Иосиф, то не могло да се смята за такова. Измолена⁴ от Бога, Дева Мария, по родителския обет, била посветена завинаги на Бога. От своя страна, Тя драговошно приела този родителски обет, което се вижда от нейното дългогодишно служение в иерусалимския храм. Ако зависело от нейната воля, Тя, без съмнение би останала в храма, както и Ана, дъщеря Фануилова (Лк. 2, 36 - 37). Но законът предписвал друго, и то трябвало да се изпълни. Тя се сгодила за Иосиф, не за да заживее в брак с него, а за да избегне брака. Всички подробности на този годеж, и неговото значение, са описани в Църковното Предание. И ако хората ценяха Преданието свързано с Богоматер, с праведния Иосиф, и с всички личности споменати в Евангелието, поне толкова, колкото ценят преданията, често и най-безумните, свързани с светските царе, пълководци, и мъдреци, на всекиго ще е ясен смисъла на годежа между Пресветата Дева и Иосиф⁵.

Преди още да бяха се те събрали – тези думи не означават, че след това те се събрали като мъж и жена – евангелистът даже и не мисли за това. в този случай, евангелистът се интересува само рождението на Господа Иисуса, и от нищо друго, и той написал горните слова, за да покаже, че Неговото Рождество е било без съединение на мъж и жена. Затова разбирай думите на евангелиста тъй, както са написани: без да се събират **оказа се, че тя е непразна от Духа Светаго**. Само от Светия Дух, можел да бъде заченат Онзи, Комуто предстояло, посред царството на духа на мрака и злобата да основе царството на Духа, светлината и любовта. Как би могъл Той да изпълни Своята Божествена мисия в света, ако би дошъл по естествения път, засипан от грехове, и смърдящ от смъртно тление? В такъв случай, новото вино ще мирише на стари мяхове, и Онзи, който дошъл да спаси света, Сам би се нуждаел от спасение. Само с чудо светът можел да бъде спасен, с чудо Божие; така вярвал целия човешки род на земята. А когато чудото Божие е факт, не трябва да се съмняваме в него, а трябва да му се поклоним, и в това чудо да потърсим лек и спасение за себе си. Какво направил Иосиф като разбрал, че Дева Мария е непразна?

А Иосиф, мъж ѝ, понеже беше праведен и не желаше да я осрами, поиска тайно да я напусне. Той постъпва, следователно, по послушание към Божия закон. Той е послушен на волята Божия, такава, каквато тогава била известна на израилския народ. Така постъпва и по смирение пред Бога. **Не бивай много строг** (Еклиз. 7, 16), напомня премъдрия Соломон. Т.е. не бъди твърде вискателен към онзи, който е съгрешил, а си спомни за своите слабости и грехове, и се постарай с милост да смекчиш правдата спрямо грешниците. Изпълнен с такъв Дух, Иосиф и не помислил да предаде Дева Мария на съд за подозирания грях: **и не желаше да я осрами, поиска тайно да я напусне**. Такъв план [на поведение] ни показва Иосиф като човек разсъдителен⁶, пример за правда и милост, такъв, какъвто въобще могъл да го възпита духът на стария закон. За него всичко е просто и ясно, както могло то да бъде в сърцето на един богобоязлив човек.

Но тъкмо праведния Иосиф намислил един деликатен изход от неудобното положение, изведнъж, в неговия план, се намесило небето, с една неочаквана заповед: **Но когато намисли това, ето, Ангел Господен му се яви насъне и каза: Иосифе, син Давидов, не бой се да приемеш Мария, жена си; защото заченалото се в нея е от Духа Светаго**. Божия ангел, който преди това благовестил на Пречистата Дева, за идването на Богочовека в света, сега идва и приготвя пътя на Господа, и изправя пътеките пред Неговите нозе. Иосифовото съмнение е една пречка на Неговия път, и то твърде голяма и опасна пречка. Тази пречка трябвало да се отстрани. За да се види, как за небесните

сили е лесно да сторят това, което за хората е твърде трудно, ангелът се явил на Иосиф на сън, а не на яве. Назовавайки Иосиф син Давидов, ангелът желае едновременно да го почете и предупреди. Като потомък на цар Давид, ти трябва да се радваш на тази тайна повече, отколкото другите хора, но трябва да я разбереш и повече от другите хора. Но как ангелът нарича Девата, негова жена: **Не бой се да приемеш Мария, жена си**. Също тъй, както Господ от Кръста казал на Майка Си: **Жено, ето син ти!** а след това на Своя ученик: **Ето майка ти!** (Йоан 19, 26 – 27). Наистина, небето е пестеливо на думи, и не казва нищо излишно. Ако това не било необходимо, нима ангелът щял да го каже? Макар това название на Мария - **жена** Иосифова, да е камък за препъване на някои невярващи човеци, всъщност то е защита на чистотата от нечистите сили. Защото не само хората слушат Божиите слова, а всички светове [сили], и добри и зли. Онзи, който би поискал да проникне във всички Божии тайни, той би трябвало да има Божие знание за всички създания – видими и невидими.

Защото заченалото се в нея е от Духа Светаго. Това е Божие дело, а не човешко. Не гледай на естеството, и не се страхувай от закона. Тук действа По-Големият от естеството, и По-Силният от закона, без когото нито естеството би имало живот, нито закона сила.

От това, което ангелът известява на Иосиф е ясно, че Дева Мария, нищо не е разказала за по-раншната си среща с великия архангел, както е и ясно, че Тя, сега, когато Иосиф се кани да я напусне, няма и най-малкото намерение да се оправдава. Казаното и от ангела, както и небесните тайни, които постепенно и се откривали, Тя **спазвала всички тия думи, като ги слагала в сърцето си** (Лк. 2, 19 ; 2, 51). В Своята вяра в Бога, и послушание към Бога, Тя не се страхувала, от каквото и да е унижение от света. „Ако моите страдания са Богу угодни, защо да ги не понеса?“, казвали по-късно някои християнски мъченици. Пребивайки в постоянна молитва и Богомислие, и Пречистата е могла да каже: „Ако моето унижение е Богу угодно, защо да го не понеса? Само да съм праведна пред Бога, Който гледа на сърце, а светът да прави с мене, каквото иска“. Но тя знаела, че целият свят нищо не може да и стори, защото Бог не би допуснал. Какво благодушно смирение пред живия Господ, и каква предивна преданост на Неговата воля! И освен това - какво геройство на духа на една нежна Девица! **Тайната Господня е за ония, които Му се боят** (Пс. 25, 14). Докато грешниците в наше време, както и по всяко време, посочват и лъжесвидетели за себе си, Дева Мария, която нямала за свидетел човек, а Всевишния Бог, не се оправдава, не се възмуцава, а мълчи - мълчи и чака, Бог, в благовремие да Я оправдае. И Бог не се забавил да оправдае Своята Избраница. Онзи, същия ангел, който и открил великата тайна на Нейното зачатие, побързал сега да говори вместо мълчаливата Девица. [Ангелът]Обяснил, следователно, на Иосиф, всичко, което вече се е случило, отива сега по-нататък, и му обяснява, онова, което има да стане: **Тя ще роди Син, и ще Му наречеш името Иисус; защото Той ще спаси народа Си от греховете му**. „Не казва: - „ще ти роди син“, а просто казва: „**ще роди**“; защото ще го роди не нему, но за целия свят“ (Златоуст). Ангелът посъветвал Иосиф да се отнася към Новороденото като истински баща, заради което и казва: **И ще Му наречеш името Иисус**. Иисус значи Спасител, затова втората част на изречението започва със „защото“, т.е. наречи го Спасител, **защото Той ще спаси народа Си от греховете му**.

Архангела е истински Божи вестител. Той говори, онова, което узнава от Бога; той вижда истината в Бога. Природата със своите закони, за него, все едно не съществува. Той познава само всемогъществото на живия Бог, както някога го познавал Адам. Като

казал : ***Той ще спаси народа Си от греховете му***, архангелът предсказал основното Христово дело. Христос ще дойде за да спаси хората не от някакво, какво да е зло, а от главното зло, от греха, който е извор на всички злини по света. Той ще спаси дървото на човечеството, не от един облак гъсеници, които случайно са го опустушили една година, а от червея в корена, от който изсъхва цялото дърво. Той ще дойде да спаси не човека от човека, не народ от народ, но всички хора и всички народи от сатаната, сеяча и властелина на греха. Той ще дойде не като братята Макавеи, или Варава, или Бар – Кохба, да вдигне бунт против римляните, които като облак гъсеници, завладели израилския народ та да го опустошат, а като безсмъртен Лекар на всички, пред Когото и израилтяните, и римляните, и гърците, и египтяните, и всички народи по земята са болни и преболни, вехнещи от един и същи микроб, от греха. Христос, по-късно, съвършено изпълнил предсказанието на архангела. ***Прощават ти се греховете!*** – това било Неговото победоносно слово, през цялата Негова земна дейност между хората. В това слово се съдържа и диагнозата на болестите, и лекарството. Грехът – ето я диагнозата на болестите; опрощаването на греха – това е лекарството. И Иосиф пръв, от смъртните човеци на новото творение бил удостоен, да разбере истинската цел на Пришествието на Месия и истинското естество на Неговата деятелност.

Всичко, което до сега архангелът бил казал на Иосиф, било достатъчно та той, от послушание към новата, непосредствена Божия заповед, да се откаже от своите мисли и от плана за напускане на Мария. Небето заповяда – Иосиф се подчинява. Но обикновения метод на небето не е да издава заповеди към хората, без да апелира за тяхното разбиране и самоопределение. За Бога, още в началото било важно, човек да действа като свободно същество. Защото в свободата и в свободното самоопределение се състои и цялото достойнство⁷ на човека. Без свобода, човек би бил само една механична майсторска Божия направа, която Бог би поддържал и движил изключително по Своята воля и със Своята сила. Такива творения Бог има в природата доста, но на човека, Той отредил особено положение, като му дал свобода да се определи за Бога, или против Бога, да избере живот и ли смърт. положение изпълнено с чест, но в същото време и пълно с опасности. Затова Бог не дава на Адам просто заповед: ***От всяко дърво в градината ще ядеш; а от дървото за познаване добро и зло, да не ядеш от него*** - и веднага Бог добавя - ***защото, в който ден вкусиш от него, бездруго ще умреш*** (Бит. 2, 16 – 17). С тези, последните думи, Бог посочва на неговия разум една причина, а на неговата воля - една мотивация. Да не яде от забранения плод, ***защото, в който ден вкусиш от него, бездруго ще умреш***. Подобно на това, постъпва сега и архангел Михаил с Иосиф. След като издал заповед да приеме Мария и да не я оставя, и след като обяснил, че плодът в нейната девическа утроба е ***от Духа светого***, архангелът напомня на Иосиф за ясното пророчество великия пророк: ***Ето, Девицата ще зачене и ще роди Син, и ще Му нарекат името Емануил*** (Исаия, 7, 14), ***което ще рече: с нас е Бог***.

Казаното преди: ***И ще Му наречеш името Иисус***, не е в противоречие, с това, което сега се казва: ***и ще Му нарекат името Емануил, което ще рече: с нас е Бог***. В първия случай се заповядва на Иосиф, той да му нарече ***името Иисус***, т.е. Спасител, а във втория случай се твърди, че Младенецът ще бъде наречен от хората и от народа ***Емануил***, т.е. ***с нас е Бог***. И първото, и второто Име, всяко, по свой начин, изразява най-добре, смисъла на Христовото пришествие, и Неговите дела в света. А именно, Той ще дойде да прости греховете, да помилва и спаси хората от греха, затова ще се нарече Спасител – Иисус. Но, ***Кой може да прощава грехове, освен един Бог?*** (Марк. 2, 7).

Никой в света. Нито на небето, нито на земята, няма право нито сили да прощава греховете и да спасява от греховете, *освен един Бог*. Защото грехът е главния червей на световните болести. И никой не познава бездънния ужас на греха, като Бог, Който е безгрешен, нито пък някой може да изтръгне червея греха из корен, освен Бог. А това, че Иисус прощавал греховете и с това правил хората здрави, проличава, че Той Е и Бог между хората. Ако трябва имената да се поставят в причинна връзка, тогава името Емануил, би се поставило пред Иисус. Защото, за да може Новородения да извърши делото на Спасителя, Той трябвало да бъде Емануил, трябвало да дойде като Бог. Но и така, както е, смисълът [на Името] е същия. Дали ще кажем Емануил - защото е Спасител, или ще кажем Спасител – защото е Емануил, е все едно и също, защото смисълът е същия⁸. Но при всяко положение, едно е ясно на целия свят, а то е, че спасение за този свят няма, ако в него не дойде Бог, и за нас човешките, няма ни лек, ни спасение, ако Бог не е с нас. Ако Бог не е с нас, и то не само като идея или приятен сън, а като нас- с душа, както и ние, в Тяло – като нас, в скърби и страдания – както и ние, и най - накрая, в онова, което най-много ни различава от Бога – в смъртта, като нас. Затова, всяка вяра, която учи, че Бог не дошъл в плът, и че не може да дойде в плът, е лъжовна, защото учи за Бог, като за безсилен и немилосърден; представя Го като мащеха, а не като майка. Представя Го като безсилен, и страхливо се стреми да го отстрани от най-голямата битка - битката със сатаната, греха и смъртта. Трябва да се окове сатаната, трябва да се изскубне корена на греха от човешките души в зародиш, трябва да се унищожи жилото на смъртта – ах, трябва да се извърши най-трудното нещо, по-тежкото от най-тежкото, което светът носи на плещите си.

Нашия Бог спечели тази битка блестящо. Хората от другите вероизповедания се страхуват дори и в мислите си, да позволят на техните „богове“ да встъпят в такава борба, в която техните противници могат и да ги победят. Коя ще е тази майка, която не би се превела до земята от любов към своето чедо, да го утеши, да го люлее, да му говори⁹? Ами ако детето е в огън или между зверове? О, Господи прости ни, че задаваме такива въпроси! Как ще да Си Ти милосърден Творец на света, ако не бе дошъл по Твоята милост между нас, ако от мъглявата и безпечална далечина, виждаш нашето нещастие, и никак не помръдваш пръста Си, към огъня [за да ни помогнеш] и не правиш дори и крачка, към ямата, в която зверовете ни разкъсват? Наистина, Ти Си слязъл при нас, още по-ниско, отколкото която и да е земна любов; родил си се с Тяло, та в плът да оживиш и спасиш плътта; причастил си се с Чашата на страданията на всички Твои творения; не Си споделил с никого тази Чаша с горчиво причастие, а си я изпил до дъно - Сам! Ти, затова си наш Спасител, защото Си бил Бог между нас; бил си Бог между нас, затова си могъл да бъдеш и наш Спасител. Слава на Тебе Иисусе Емануиле!

Що се отнася до Иосиф, той, със страх и трепет, все по-ясно виждал, че до него се тъче платно, по дълго от слънчевите лъчи¹⁰, и по-широко от въздуха; платно, чиято основа е сам Всевишния, а ангелите и всички творения – вътък. На него се паднала участта, да е в центъра на самото платно, на Новото творение, и да послужи като оръдие Божие. Докато човек не почувствува, че чрез него Бог осъществява Своето дело, дотогава той е слаб и немошен, неопределен и самопрезиращ се. но когато човек почувствува, че Бог го е взел в Своята десница, както ковача желязото за коване, то почва да се чувствава силен и смирен, определящ своите постъпки, и горд със своя Бог.

Като стана от сън, Йосиф направи, както му бе заповядал Ангелът Господен, и прие жена си. И не познаваше я, докле тя роди своя първороден Син; и той Му

нарекче името Иисус. Когато четем светото Евангелие, трябва да приемем за себе си евангелския ум, а не да пренасяме нашия ум в Евангелието. Сам евангелистът, чудейки се, разказва за чудото на Рождеството на Спасителя. За него е важно да разкрие, че Рождението е станало по чудесен начин. Това е четвъртото доказателство, посочено от евангелист Матей в днешното евангелско четиво. Първо - казал, че Дева Мария била само *сгодена* за Иосиф; второ - че *заченалото се в нея е от Духа Светаго*; трето - че ангелът на сън разкрил, че нейната бременност е чудна и свръхестествена; и четвърто, ето, сега повтаря същата мисъл с думите: **Докле тя роди своя първороден Син.** Като слънце е ясно, значи, че евангелистът даже и не помисля да каже, че след това раждане, Иосиф е влязъл във връзка с Мария. Това, което не е било преди Тя да *роди своя първороден Син*, не е било и след това, когато родила Сина. Когато кажем за някого, че докато трае богослужението в църквата, той не внимава в думите на свещника, ние никак не мислим да кажем за него, че той след края на богослужението внимава върху думите на свещеника. Или ако кажем за някой овчар, че докато овцете пасат, той пее, ни не мислим, че овчаря не пее, когато овцете престанат да пасат.

Словата за Първенеца се отнасят изключително за Господ Иисус Христос (Пс. 88, 28; сравни 2 Цар. 7, 12 – 16; Евр. 1, 5 – 6 ; Рим 8, 29), Който е Първенец между всички царе, и Първенец, между *много братя* (Рим. 8, 29), т.е. между спасените и осиновени човечи. Като се напише Първенец с главна първа буква, като особено наименование, няма да се получи никакво размислие. Или ако пред думата Първенец се постави запетайка, пак не би възникнало размислие, и никакъв смут. Впрочем, думата Първенец, следва да се чете като собствено име, и пред което се поставя запетайка: Тя *роди своя първороден Син*¹¹. Господ Иисус, като Творец на новото Царство, и като нов Адам, е Първенец.

За свети Амон¹², се разказва, че 18 години бил в законен брак без да имат с жена си никаква плътска връзка. Света мъченица Анастасия¹³, също тъй живяла в брак с римския сенатор Помплий, без да има с него плътска връзка. Привеждаме само два примера, от хилядите други. Със Своето пречисто девство, **преди раждането, по време на раждането, и след раждането**, Дева Мария, през цялата история на Църквата, е насърчила [и насърчава] за девствен живот, хиляди и хиляди девойки и младежи. Подражавайки на Нейното девство, много венчани жени, преустановили брака си и се посветили на девствена чистота. Подражавайки на Нея и много развратници, скъсали с развратния живот, измивайки душата си със сълзи и молитви. Затова е възможно даже [неправилно] да се помисли, че Пречистата Дева, Която е упора и вдъхновение на християнската чистота и девство през вековете, би могла да е по ниско в девството от сетите Анастасия, Текла, Варвара, Екатерина, Параскева, и многочислените [неспоменати тук девици и девственици]. Или може да се помисли, че Онази, Която е носела в Себе си безсмъртния Господ, все пак е могла да има в себе си сянка на плътска страст. Онази, Която носела Бога, и родила Бога „била Дева, не само по тялото, а и по дух“, казва св. Амвросий. А Златоуст отново сравнява Девата с пчела и казва: „ Както пчелата не иска да влезе в смърдящ съд, така и Светия Дух не иска да се всели в нечиста душа“.

Но да преустановим този разговор, за онова, за което трябва да се посветят по малко думи, а повече удивление. Там където има послушание и смирение към живия Бог, там е и чистотата. Послушните и смирени Свои слуги, Господ изцелява от всички земни страсти и похоти. Затова, тогава да се посветим на очистването на своята съвест, на своята душа и на своето сърце, и на своя ум, та и ние да се удостоим с благодатната

сила на Светия Дух; та в края на краищата земната суета да спре да сее своето семе във вътрешния наш човек, та от Дух Свети да зачене вътре, в нас, новия живот и новия човек, подобно на Господа и нашия Спасител Иисус Христос. На Него, слава и хвала заедно с Отец и Дух Свети - единосъщна и Неразделна Троица, сега и винаги и векови веков. Амин.

Автор – Св. Николай, еп. Жички и Охридски

¹ В ориг - разрушил

² Непорочния образ Божий в човека е бил извор на блаженство, а в падналия човек той е (само) надежда за блаженство“. Филарет Московски. Слово на Въведение. – Белж. е от Св. Николай.

³ В ориг. - негово обкръжение дишало послушност и смирение

⁴ В ориг. – изплакана

⁵ Свети Игнатий казва, че Дева била сгодена, „за да се скрие от дявола Неговото Рождество, та дявола да мислел за Него като за Роден от венчана жена, а не от Девица“. Също и Иероним, Тълкувание на Матей. Също и Григорий Неокесарийски, 2 Слово на Благовещение. - Белж. е от Св. Николай.

⁶ В ориг. – примерен, образцов

⁷ В ориг. – чар

⁸ Но кой ще Го нарече Емануил? Ето, тук се говори безлично. По отделно, никой не го е нарекъл Емануил, но всъщност всички. Онези, които са повярвали, са се съгласили, че **С нами Бог**, че Той живее между нас като човек. (Монах Е. Зигабен. Тълкувание на Матей). Белж. е от Св. Николай.

⁹ В ориг. - гугука

¹⁰ В ориг. - слънчевата светлина

¹¹ Словоредът в сръбския текст е различен, а именно: **и роди сина свога, Првенца.**

¹² Жития на Светиите – 4 октомври

¹³ 22 декември